

POSIEDZENIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO SBP

Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich spotkał się online 3 października. Tematy omawiane w trakcie spotkania:

- realizacja zaplanowanych działań na 2024 r.
- działalność Wydawnictwa Naukowego i Edukacyjnego SBP
- sytuacja finansowa Stowarzyszenia
- przygotowania do Krajowego Zjazdu Delegatów SBP:

a) działalność Komitetu Programowo-Organizacyjnego KZD 2025 omówiła dr Barbara Budyńska. Odbyły się cztery spotkania, kluczowe ustalenia: termin i miejsce KZD (6-7 czerwca 2025 r., Biblioteka Główna WAT w Warszawie); zasady finansowania (delegatów finansują okręgi, Biuro ZG SBP ponosi koszty członków honorowych oraz uczestników seminarium);

b) działalność Komisji ds. Statutu SBP przedstawiła Bożena Lech-Jabłońska. Odbyło się dziewięć spotkań, przedyskutowane zostały wszystkie paragrafy. Propozycje zmian zostały wysłane do członków ZG przed posiedzeniem. Zostanie zorganizowane odrębne spotkanie członków ZG w celu przedyskutowania ewentualnych uwag do zaproponowanych zmian. Następnie znowelizowany projekt Statutu SBP zostanie przekazany do opinii prawnej;

c) Joanna Potęga przedstawiła prace Komisji ds. Strategii i Programu działania SBP na kadencję 2025-2029. Odbyły się cztery spotkania. Obecnie Komisja zajmuje się podsumowaniem realizacji Strategii, które zostanie przedstawione podczas KZD. Kolejnym krokiem będzie ustalenie planu działania na najbliższe lata;

d) działalność Zespołu do spraw badania opinii członków Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przedstawił Paweł Pioterek. Zakończyło się zbieranie ankiet, trwa opracowywanie wyników badania;

e) przewodnicząca SBP przedstawiła projekty uchwał, które członkowie ZG otrzymali przed spotkaniem:

– Uchwała ZG SBP 9/2024 w sprawie zwołania Krajowego Zjazdu Delegatów Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w 2025 r. Uchwała została przyjęta jednogłośnie.

– Uchwała ZG SBP 10/2024 w sprawie zasad wyboru delegatów na Krajowy Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w 2025 r.

Ze względu na spadek liczby członków zaproponowano, aby jeden delegat na KZD reprezentował 60 członków okręgu (dodatkowo będzie wybierany jeden delegat na co najmniej 30 kolejnych członków). Przy przyjęciu takich zasadach spodziewana liczba delegatów to 67 (wg liczby członków na 31.12.2023 r.).

Uchwała została przyjęta jednogłośnie.

– Uchwała ZG SBP 11/2024 w sprawie przyjęcia harmonogramu przygotowań do Krajowego Zjazdu Delegatów w 2025 r.

Proponowane terminy wyborów: w kołach do 25.02.2025, oddziałach do 25.03.2025, okręgach do 25.04.2025.

Uchwała została przyjęta jednogłośnie.

- f) przewodnicząca SBP przedstawiła ramowe regulaminy: Walnego Zebrania Koła SBP, Oddziałowego Zjazdu SBP, Okręgowego Zjazdu SBP. Projekty regulaminów członkowie ZG otrzymali przed spotkaniem. Nie zgłoszono żadnych uwag.

Regulaminy zostały przyjęte jednogłośnie.

Treść uchwał dostępna jest na portalu <https://www.sbp.pl/o-sbp/dla-czlonkow-sbp/dokumenty-i-materialy>.

Kolejne posiedzenie Zarządu Głównego SBP, z udziałem przewodniczących okręgów SBP, zaplanowane zostało na 13 grudnia br. Głównym tematem spotkania będzie prezentacja działalności poszczególnych okręgów oraz przygotowania do Krajowego Zjazdu Delegatów SBP w 2025 r.

Wybrane aktywności przedstawicieli SBP

- 10.09.2024 – udział w Wieczorze Przyjaciół Fundacji Powszechnego Czytania (B. Budyńska)
- 12-13.09.2024 – udział w Forum Młodych Bibliotekarzy w Toruniu (B. Budyńska, A. Zawałkiewicz)
- 20.09.2024 – udział w uroczystym otwarciu Jesiennych Targów Książki w Warszawie (M. Lach)
- 23.09.2024 – udział w Konferencji Fonotek (B. Budyńska)
- 27.09.2024 – udział w Jubileuszu 115-lecia MBP w Lubartowie (B. Lech-Jabłońska)
- 27.09.2024 – udział w posiedzeniu sejmowej podkomisji stałej ds. czytelnictwa i prawa autorskiego (B. Budyńska)
- 20-21.11.2024 – udział w konferencji „Modernizacja przestrzeni i co dalej? Doświadczenia i wyzwania partnerów” w Zielonej Górze (B. Budyńska)

- 28.11.2024 – udział w uroczystym otwarciu Targów Książki Historycznej w Warszawie (M. Lach)

GRANTY

1. Społeczna Odpowiedzialność Nauki

Bibliografia fonografii polskiej (1878-2024) – rozbudowa bazy i zwiększenie zasięgu udostępniania

Głównym celem projektu jest opracowanie i udostępnienie materiału źródłowego do badań fonografii polskiej poprzez rozbudowę istniejącej bazy danych (Bibliografia fonografii polskiej) o 7 tys. nowych źródeł bibliograficznych oraz jej modernizację. Każdy opis zamieszczony w bazach („Artykuły, książki i prace dyplomowe” oraz „Recenzje z czasopism”) dostarcza od kilku do kilkunastu informacji, takich jak: nazwiska autorów i redaktorów publikacji poświęconych fonografii polskiej, nazwiska polskich kompozytorów i ich utwory, nazwiska i nazwy polskich wykonawców i nazwiska zagranicznych muzyków wykonujących polskie kompozycje, nazwy i znaki wydawnicze firm fonograficznych, miejsce i rok wydania publikacji, opisany w tekście przedmiot książki, artykułu lub recenzji.

Strona projektu: <https://fonografia.sbp.pl/pl/>.

Projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Edukacji i Nauki w ramach Programu „Społeczna odpowiedzialność nauki II”

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

2. Rozwój Czasopism Naukowych

- „Przegląd Biblioteczny” – numer specjalny

Tegoroczny specjalny numer „Przeglądu Bibliotecznego” przedstawia artykuły dotyczące:

- usług bibliotecznych m.in. dla osób ze specjalnymi potrzebami w świetle nowych regulacji prawnych (Magdalena Cyrklaff-Gorczyca),
- kobiet w ciąży i osób z małymi dziećmi (do 3 lat), jako potencjalnych użytkowników bibliotek, których trzeba traktować w szczególny sposób, jako osoby o specjalnych potrzebach (Dorota Grabowska),
- działań bibliotek na rzecz wsparcia i aktywizacji seniorów (Dariusz Grygrowski),

- ustalenia, jakie są materialne i niematerialne artefakty dostępu osób niewidomych i słabowidzących do bibliotek publicznych jako przestrzeni informacyjnej, a także ukazanie w ujęciu historyczno-prawnym obsługi bibliotecznej osób niewidomych i słabowidzących w Polsce (Emilia Śmiechowska-Petrovskij),
- dostępności bibliotek dla osób w spektrum autyzmu (Aleksandra Sztajerwald).

Artykuły uzupełniają przegląd literatury nawiązujący do tematyki specjalnego numeru czasopisma.

Numer znajduje się w wolnym dostępie na stronie Wydawnictwa Naukowego i Edukacyjnego SBP <https://wydawnictwo.sbp.pl/open-access,2,39.htm> oraz na platformie OJS <https://ojs.sbp.pl/>.

- „Zagadnienia Informacji Naukowej – Studia Informacyjne”

Tegoroczny pierwszy numer czasopisma częściowo poświęcony jest problematyce potrzeb i praktyk informacyjnych w sytuacji zmiany. Dynamika współczesnego życia, wyzwania, trudności i zagrożenia, z jakimi przychodzi się nam mierzyć, skłaniają do refleksji nad zachowaniami informacyjnymi człowieka w okolicznościach niepewności, braku stabilności, presji. W tym wątku mieszczą się dwa teksty: Przemysława Krysińskiego i Natalii Pamuły, skupiony na działaniach bibliotek i organizacji bibliotecznych w odniesieniu do społeczności LGBTQ+, oraz Natalii Pamuły i Hanny Bednarskiej, omawiający wykorzystanie różnych zjawisk społecznych w kampaniach reklamowych realizowanych w mediach społecznościowych.

W dziale „Rozprawy. Badania. Materiały” Redakcja proponuje również dwa artykuły. W pierwszym Jacek Tomaszczyk i Anna Matysek omawiają prawo Hicka i prawo Teslera w kontekście ich zastosowania w projektowaniu interfejsów użytkownika. W drugim – Stanisława Kurek-Kokocińska podejmuje próbę scharakteryzowania rzadko dotąd omawianej w literaturze cechy informacji, jaką jest jej pozorność.

Strona czasopisma: <http://www.ojs.sbp.pl/index.php/zin/index>.

3. Programy operacyjne MKiDN

- Sztuczna inteligencja w bibliotece – cyfrowe szanse czy realne zagrożenia?

W ramach realizacji projektu zorganizowano trzy szkolenia online:

„Wprowadzenie do narzędzi AI”

„Rozwiązania AI dla bibliotek”

„Ciemna strona AI”

Jednym z elementów zadania był panel dyskusyjny z udziałem Rafała Hetmana, Karola Baranowskiego oraz dr. inż. Mariusza Jarockiego pt. „Wykorzystanie sztucznej inteligencji (AI) w bibliotekach – potencjał i wyzwania”. Panel został zorganizowany w trakcie Forum Młodych Bibliotekarzy w Toruniu.

Ostatnim etapem realizacji projektu było wypracowanie przez uczestników (we współpracy z trenerami) zaleceń dla bibliotekarzy i użytkowników bibliotek. Zadanie zostało poprzedzone specjalną sesją instruktażową. Opracowane materiały zostaną udostępnione na stronie zadania <https://sbp.pl/ai>.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

- Biblioteki dla planety

Projekt miał za zadanie przygotowanie bibliotekarzy z bibliotek publicznych do pełnienia roli rzeczników Celów Zrównoważonego Rozwoju Agenda 2030, w szczególności w zakresie działań na rzecz ochrony klimatu. Głównym efektem realizacji zadania jest nabycie/rozszerzenie przez bibliotekarzy umiejętności w zakresie prowadzenia działań promocyjnych i edukacyjnych dotyczących celów zrównoważonego rozwoju, skierowanych do użytkowników bibliotek i społeczności lokalnych.

Projekt obejmował II etapy:

I. Szkolenia (sierpień-wrzesień 2024)

Część edukacyjna składała się z webinarium informacyjnego, wykładu wprowadzającego oraz trzech szkoleń:

1. Dobre praktyki biblioteczne w zakresie wspierania celów zrównoważonego rozwoju
2. Budowanie partnerstwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska
3. Biblioteki publiczne a Cele Zrównoważonego Rozwoju:

II. Wdrożenia (październik-listopad 2024)

- Przygotowanie przez bibliotekarzy autorskich projektów działań, które następnie zostaną zrealizowane w bibliotekach.
- Przesłanie dokumentacji opisującej realizację działań do Biura Zarządu Głównego SBP celem zamieszczenia jej na stronie zadania.
- Webinarium podsumowujące projekt.
Strona projektu: <https://www.sbp.pl/bdp>.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

- Wydawanie czasopisma naukowego „Przegląd Biblioteczny” w latach 2023-2025 i poprawa jego dostępności

Dofinansowanie obejmuje wydawanie czasopisma „Przegląd Biblioteczny” w wersji drukowanej i elektronicznej. Wersja elektroniczna publikowana jest w formacie PDF, który umożliwia przeglądanie zawartości czasopisma na smartfonach, iphonach, i czytnikach. Artykuły zamieszczane są po upływie sześciu miesięcy w otwartym dostępie, na stronie czasopisma (<http://ojs.sbp.pl/index.php/pb>), dostosowanej do wymogów WCAG. Strona oferuje także dostęp do pełnych tekstów roczników archiwalnych. Dzięki dofinansowaniu możliwe jest zwiększenie liczby artykułów publikowanych w języku angielskim, w tym prezentujących wyniki polskich badań z zakresu bibliologii i dziedzin pokrewnych.

Dofinansowano ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

- Wydawanie czasopisma „Poradnik Bibliotekarza”, w wersji papierowej i elektronicznej, w latach 2024-2026

Zadanie dotyczy wydawania ogólnopolskiego czasopisma branżowego „Poradnik Bibliotekarza” (12 numerów w roku), adresowanego przede wszystkim do bibliotekarzy z bibliotek publicznych, szkolnych, pedagogicznych oraz instruktorów z domów kultury. Miesięcznik, wydawany przez SBP od 1949 r. prezentuje różnorodne treści z zakresu szeroko pojętego bibliotekarstwa, jako elementu kształtowania kultury współczesnej, praktyczne aspekty zawodu bibliotekarza i jego wpływ na edukację społeczną. Od kilku lat specjalizuje się w upowszechnianiu literatury dla

dzieci i młodzieży (stały dział Świat Książki Dziecięcej) oraz nowoczesnych form aktywizacji czytelników i podnoszeniu kompetencji bibliotekarzy w tym zakresie.

Dofinansowano ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

• Realizacja XXI i XXII edycji programu Tygodnia Bibliotek
Webinarium podsumowujące Tydzień Bibliotek 2024 zostało zorganizowane 3 grudnia.

Program webinarium obejmował:

Powitanie uczestników i krótkie podsumowanie przebiegu Tygodnia Bibliotek

Wystąpienia laureatów konkursu na kampanię społeczno-edukacyjną w ramach Tygodnia Bibliotek 2024:

- I nagroda – Sądecka Biblioteka Publiczna im. Józefa Szujskiego w Nowym Sączu za akcję *Inauguracja obchodów XXI Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek w Nowym Sączu*
- II nagroda – Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Pawła II w Opolu za akcję *Bibliotekarz na czas*
- III nagroda – Biblioteka w Szkole Podstawowej nr 2 im. Jana Pawła II w Suchym Lesie za akcję *Biblioteka na czasie. Literatura na czasie*
- Wyróżnienie: Biblioteka Publiczna w Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy za akcję *Biblioteka – miejsce na czasie | Tydzień Bibliotek 2024 na Bemowie*
- Wyróżnienie: Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna w Pszczynie Filia Piasek za akcję *Tydzień Bibliotek XXI „Biblioteka miejsce na czasie” w Miejsko-Powiatowej Bibliotece Publicznej w Pszczynie Filia Piasek*
- Wyróżnienie: Gminna Biblioteka Publiczna w Miedzianej Górze za akcję *W strefie mocy*

Wystąpienie przedstawiciela OSDW Azymut – partnera wspierającego Tydzień Bibliotek.

Prezentacja wyników ankiety podsumowującej Tydzień Bibliotek.

Plany na przyszłość, podsumowanie.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Konferencje, kursy, szkolenia

- Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Nie(użytkownicy) bibliotek – rozpoznanie potrzeb, stworzenie wspólnej przestrzeni”

Organizatorami Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. „Nie(użytkownicy) bibliotek – rozpoznanie potrzeb, stworzenie wspólnej przestrzeni” byli: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich i Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Komisji Edukacji Narodowej w Warszawie. Konferencja odbyła się w Warszawie w dniach 28-29 listopada 2024 r. Uczestniczyło w niej ok. 100 bibliotekarzy z wszystkich typów bibliotek, przedstawiciele środowiska naukowego oraz innych osób zainteresowanych tematem.

Głównym celem konferencji było wypracowanie strategii budowania nowoczesnych, inkluzywnych i przyjaznych bibliotek, które zaspokajają potrzeby użytkowników i nieużytkowników oraz starają się zaangażować obie te grupy w swoje działania.

Obrady podzielono na cztery sesje:

- (Nie)użytkownicy i (nie)czytelnicy w świetle badań
- Komunikacja z (nie)użytkownikami
- Dobre praktyki w pracy z nieużytkownikami
- Projektowanie usług dla (nie)obecnych.

Konferencji towarzyszyły warsztaty:

„Kim są osoby niekorzystające z biblioteki i jak je zachęcić do odwiedzin?” – Agnieszka Koszowska (Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informatycznego).

„Czytelnicze DNA – od twórczych pytań ku niepowtarzalnym potrzebom czytelnika” – dr Wioletta Dziarnowska (adiunkta w Zakładzie Podstaw Filozofii i Filozofii Społecznej APS).

„Biblioteka jako źródło wiedzy – jak badać i czego możemy się z badań dowiedzieć” – dr Paweł Kuczyński (Collegium Civitas w Warszawie).

Po więcej informacji zapraszamy na stronę konferencji <https://www.sbp.pl/nieuzytkownicy-bibliotek/>.

- Kurs online Format MARC 21

Kurs przeznaczony jest dla wszystkich, którzy planują rozpoczęcie katalogowania w Formacie MARC 21 lub zamierzają doszkolić się w zakresie jego stosowania. Uczestnicy poznają pola, podpola i wskaźniki formatu MARC 21 oraz dowiedzą się, które z nich muszą znaleźć się w opisie, a które są opcjonalne. Będą także mogli zobaczyć, w jaki sposób elementy formatu przekładają się na poszczególne strefy opisu bibliograficznego oraz jak pozwalają klasyfikować treść dokumentu. W trakcie ośmiu spotkań omówione i przećwiczone zostaną kolejne pola formatu z przykładami

ich zastosowania, a materiały edukacyjne pomogą korzystać z MARCa 21 w codziennej pracy bibliotekarskiej.

Rejestracja i szczegóły <http://szkoleniadlabibliotekarzy.sbp.pl/format-marc21-kurs-online-4-edycja/>.

- Szkolenia online

Oferta szkoleniowa jest na bieżąco aktualizowana. Rejestracja i szczegóły na stronie <http://www.szkoleniadlabibliotekarzy.sbp.pl/>.

WYDAWNICTWO NAUKOWE I EDUKACYJNE SBP

Zachęcamy do prenumeraty czasopism SBP na 2025 rok

Zamówienia na czasopisma można składać w ciągu całego roku za pośrednictwem:

- sklepu internetowego Wydawnictwa SBP,
- e-mailem na adres: sprzedaz@sbp.pl,
- listownie na adres: Dział sprzedaży SBP, Al. Niepodległości 213, 02-086 Warszawa.

Rabaty przy zamówieniu większej liczby egzemplarzy tego samego tytułu:

- 20% – 2-9 egzemplarzy tego samego tytułu,
- 30% – 10 i więcej egzemplarzy tego samego tytułu.

Nowości wydawnicze

- *Badanie zachowań człowieka w odniesieniu do informacji* (Thomas Daniel Wilson).

Ebook dostępny w open access na stronie Wydawnictwa Naukowego i Edukacyjnego SBP.

Zapraszamy na wirtualny kiermasz książek od 6 do 31 grudnia br.

W przygotowaniu

- *Świadomość algorytmiczna a ewolucja widowni* (Anna Miotk).

Książka jest obowiązkową lekturą dla medioznawców, socjologów cyfrowych i wszystkich, którzy chcą lepiej zrozumieć działanie mediów społecznościowych. Autorka, uznana badaczka, proponuje również rozwiązania, które mogą uczynić te media bardziej przyjaznymi dla użytkowników.

- *Widma przeszłości. Kultura i literatura dziecięca i młodzieżowa w perspektywie hauntologicznej* (red. Weronika Kostecka, Anna Miotk, Marta Niewieczerał, Macej Skowera).

- *Wytyczne IFLA dla bibliotek szkolnych* (red. Danuta Brzezińska).
- *Zapomniany księgozbiór Honfleur. Witold Kazimierz Czartoryski (1876-1911) i jego pasje* (Katarzyna Seroka).

Opracowanie:

Aldona Zawałkiewicz, Marta Lach, Małgorzata Dargiel-Kowalska

Tekst wpłynął do Redakcji 6 grudnia 2024 r.